

У Беларускай дзяржаўнай выдавецтве БССР хутка выйдзе зборнік фатаграфій лепшых фотакарэспандэнтаў рэспублікі пад назвай «На прасторах Беларусі». На здымку вы бачыце фатаграфію І. Стэца «Першыя беларускія шахцёры». Больш падрабязна аб зборніку чытайце на 4-й стар. нашай газеты.

№ 42 (727)

Май 1963 г.

Год выдання 9-ы

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЕЙ З СУАЙЧЫННІКАМІ

СИЛА ЛЕНИНСКИХ ИДЕЙ

ПРАМОВА М. С. ХРУШЧОВА НА МІТЫНГУ ў МАСКВЕ, ПРЫСВЕЧАНЫМ САВЕЦКА-КУБІНСКАЙ ДРУЖБЕ

Дарагі наш таварыш і друг Фідэль Кастра Рус!

Дарагія кубінскія таварышы! Дарагія таварышы масквічы!

Мы рады, што нашы кубінскія сябры — таварыш Фідэль Кастра, таварыш Арагонес і іншыя члены дэлегацыі змаглі пабываць у многіх краях нашай вялікай Радзімы. Як вы расказвалі, у час паездкі вам шмат чаго ўдалося ўбачыць і адчуць.

Паездка ваша была напружанай, насычанай, яна, магчыма, нават, крыху стоміла вас. Але, я думаю, што калі і ёсць стомленасць, то гэта добрая стомленасць, як гавораць, ад мноства ўражанняў. Вы ўбачылі, які велізарны размах набыло ў нас камуністычнае будаўніцтва. Але ўсё-такі вы бачылі толькі частку Саюза. Таму мы гаворым вам ад усёй душы: прыязджайце да нас яшчэ многа, многа разоў і вы ўбачыце яшчэ многа новага і цікавага.

Ёсць такі выраз: каб добра зразумець, трэба ўбачыць. Вы ўбачылі нашы гарады, заводы, сабгасы і калгасы, культурныя ўстановы, а галоўнае, вы ўбачылі савецкіх людзей, працаўнікоў і барацьбітоў, сардэчных і гасцінных людзей, якія выхаваны на вялікіх ленинскіх ідэях брацкай інтэрнацыянальнай салідарнасці з працоўнымі ўсяго свету.

Думаю, што вы, таварыш Фідэль Кастра і іншыя кубінскія таварышы, адчулі шчырыя сяброўскія адносіны да вас, да ўсяго гераічнага народа Кубы, брацкае біццё сэрцаў савецкага народа, яго глыбокую павагу да той рэвалюцыйнай справы, якую вы здзяйсняеце на востраве Свабоды.

Кубінская рэвалюцыя значнае сабой зару новага жыцця на амерыканскім кантыненте. Да гераічнай Кубы звернуты

цяпер позірк мільёнаў людзей з краін Лацінскай Амерыкі, паколькі імяна на гэтым востраве пракадаваецца дарога да лепшага, шчаслівага жыцця — дарога сацыялізма, па якой пойдучы ўсе народы Лацінскай Амерыкі.

Савецкім людзям блізкая і бясконца дарагая справа, за якую змагаюцца кубінскія рэвалюцыянеры. Праметэй прынёс

чалавецтву вечны агонь. Вы, мужныя барацьбіты за свабоду Кубы, запалілі свяшчэнны агонь Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі ў заходнім паўшар'і, каб жыццё працоўнага народа стала свабоднае, стала лепшае і святлейшае.

Савецкія людзі бачаць, з якой мужнасцю і рэвалюцыйным пафасам кубінцы змагаюцца за новае жыццё, як яны пераадоляюць цяжкасці на сваім шляху. Для нас Куба — гэта баявая песня маладосці нашай Савецкай краіны, песня яе першых перамог! І мімаволі на памяць прыходзяць выдатныя ленинскія словы: «Рэвалюцыі — свята прыгнечаных і эксплуатаемых». Мы ўпэўнены, што такое свята надывдзе для ўсіх народаў свету.

Вялікая гістарычная місія сацыялізма, адзначае далей М. С. Хрушчоў, заключаецца, вядома, не толькі ў тым, каб разбурыць стары свет і стрэсці яго прах з нашых ног. Яна заключаецца ва ўсталяванні новага свету і новых чалавечых адносін.

Вядома, шлях будаўнікоў новага свету і асабліва тых, хто ідзе першымі, не ўсыпан ружамі. Ён цяжкі і цяжкі, таму што ўсе сілы рэакцыі накіраваны на тое, каб перашкодзіць будаўніцтву новага грамадства, зноў надзець на народ ярмо эксплуатацыі і прыгнечання.

Ідэалагі імперыялізму многа крычаць аб цяжкасцях, якія перажывае Куба, аб тым, што яна раней жыла нібыта багацей, чым цяпер. Але хто раней жыў

багацей на Кубе? Багацей жылі эксплуататары, стаўленікі замежных манаполій і іх хлебнікі.

Што атрымала Куба ў спадчыну ад капіталізму? Яна атрымала аднабаковую, монакультурную эканоміку, вырабляла амаль адзін толькі цукар. Амерыканскія манаполіі штучна тармазілі развіццё эканомікі Кубы. Яна, як ланцугамі, была прыкавана да паўночнаамерыканскага рынку, была вымушана, нягледзячы на свае прыродныя багацці, увозіць літаральна ўсё — ад буйных рэчаў да дробязей, ад аўтамабіляў і станкоў да запалак і іголак. Замежныя манаполіі загробалі на Кубе неймаверныя прыбыткі.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

ВОСЬ ДЫК «СВАБОДА»!

Высылаю вам тутэйшыя газеты з фатаздымкамі як ілюстрацыю да «дэмакратыі» ў ЗША, якія называюць сябе «лідэрам свабоднага свету». Звычайная амерыканская гісторыя — паліцыйская травя сабакамі неграў у Бірмінгеме. Восць дык «свабода» ў «свабоднай» Амерыцы! Не дзіўна, што іх паслядоўнікам і вучням, нахшталь паўднёвакарэйскіх і паўднёвавьетнамскіх марыянак, ёсць чаму папачыцца. У нас, у Канадзе, таксама ёсць падобныя ім. У мінулым годзе ў горадзе Ванкуверы (70 міль ад горада Вікторыя) у час забастоўкі паліцыя нацкоўвала сабак на рабочых. Раней іх білі дубінамі. Значыць, «прагрэс» ёсць! Настаўніка для гэтых сабак выпісалі з Заходняй Германіі. Таксама знамянальная садружнасць! Як паведамліла газета «Ванкувер Сан», гэты «настаўнік» меў вопыт работы з сабакамі ў адным з

канцэнтрацыйных лагераў у час вайны. Цяпер крыху аб сабе. Калі атрымаў ад вас пісьмо, я быў вельмі задаволены, што вы не забываеце пра мяне ў маім нялёгкім жыцці. З работай па-ранейшаму цяжка. У канцы мінулага года я працаваў на будаўніцтве шпітала электрыкам. І восць тады здарыўся такі выпадок. Разам са мною працавалі два цесляры, якія заўсёды чамусьці гаварылі паўшэптам па-французску. Калі я падыходзіў да іх бліжэй па сваіх справах, яны адразу ж пачыналі гаварыць па-англійску і мацней. Калі я зноў узбіраўся на лесвіцу і займаўся працай, яны зноў пераходзілі на паўшэптам па-французску. Абодвум было па 55—60 гадоў. Мабыць, яны думалі, што я іх не чую. Я падышоў да іх і запытаў: «А вы можаце гаварыць па-французску мацней?» Каб вы бачылі, з якім ажыўленнем дзве пары душэў-

ных чалавечых вачэй паглядзелі на мяне!

— Француз? — з некаторым здзіўленнем спытаў старэйшы з іх, мабыць, улавіўшы акцэнт у маім вымаўленні.

— Я рускі, — адказаваў, — але ведаю французскую мову.

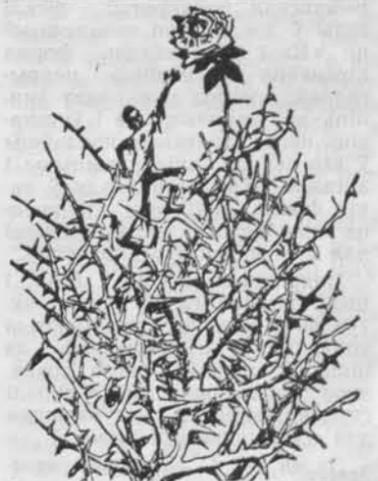
З той пары у нас завязалася моцнае сяброўства. На пытанне, чаму яны баяцца гаварыць моцна па-французску, адзін з іх уздыхнуў:

— Ведаеш, як гаворыцца ў англійскай прымаўцы, калі сабака спіць, яе лепш не будзіць.

Тады я, канешне, здагадаўся, аб чым яны маглі гаварыць шэптам у гэтай краіне, дзе таксама пераймаюць вопыт расізму паўночнаамерыканцаў. І не толькі яны, пражыўшы ў краіне «свабоды», баяцца гаварыць на роднай мове...

Восць пакуль і ўсё, аб чым я паспеў напісаць. З прывітаннем В. Х. Канада Р. С. Дзякую за папачыцца з кнігамі.

Цярністы шлях амерыканскага негра. Малюнак мастака Молдзінга з газеты «Нью-Йорк геральд трыбюн».

Утварэнне Беларускага аддзялення Таварыства «СССР — Фінляндія»

За апошнія гады расшырыліся дружэлюбныя сувязі паміж грамадствамі Беларусі і Фінляндыі. Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубезнымі краінамі падтрымлівае настаянныя кантакты з таварыствам «Фінляндія — Савецкі Саюз», яго аддзяленнем у Хельсінкі, Рускім культурна-дэмакратычным саюзам у Фінляндыі і іншымі фінскімі грамадскімі арганізацыямі, якія выступаюць за дружбу з савецкім народам.

З мэтай садзейнічання ўзаемнаму азнаямленню грамадстваў Беларусі і Фінляндыі з жыццём і культурай адзін аднаго і далейшага расшырэння дружэлюбных сувязей, якія ўстанавіліся паміж Беларускай і Фінляндыяй, на праходзіўшай у Мінску ўстаноўчай канферэнцыі створана Беларускае аддзяленне таварыства «СССР — Фінляндія».

Выбрана праўленне Беларускага аддзялення таварыства «СССР — Фінляндія» (БЕЛТА).

СІЛА ЛЕНІНСКІХ ІДЭЙ

(Пачатак на 1-й стар.)

Вядома, кубінскаму народу даводзіцца пераадолець многі цяжкасці ў будаўніцтве новага жыцця. Але цяпер кубінцы — паўнаўладныя гаспадары сваёй краіны. Яны працуюць на сябе.

Таварышы! Савецкі Саюз і Кубу падзяляюць многія тысячы кіламетраў. Але, нягледзячы на гэта, народы нашых краін стаяць побач у вялікай барацьбе за светлую будучыню чалавечтва. У нас агульныя ідэалы сацыялізму і камунізму, агульная нянавісць да прыгнёчання і сацыяльнай няроўнасці, агульныя мэты і задачы ў будаўніцтве новага жыцця.

Палітыкі і ідэолагі імперыялізму смуткуюць з прычыны таго, што Куба, якая знаходзіцца ў заходнім паўшар'і, бліжэй да сацыялістычных краін, чым да розных груповак лацінаамерыканскіх дзяржаў, якія ствараюць пад эгідай Злучаных Штатаў. Яны сцвярджаюць, быццам рэвалюцыйны рух у Лацінскай Амерыцы накіроўваецца нейкай міфічнай «рукой Масквы». Не, панове, тут не «рука Масквы», не «падкопы Крамля».

Я не адкрыю асаблівай тайны, калі скажу, што галоўнымі сёбітамі рэвалюцыйнай прапаганды ў Лацінскай Амерыцы, як гэта ні парадасальна, з'яўляюцца манополі Злучаных Штатаў Амерыкі, якія грабяць багатствы гэтых краін, асуджаюць іх на адсталасць і галечу. Імяна паўночнаамерыканскія манополі разам з верхавінкай буйной мясцовай буржуазіі і памешчыкаў выклікаюць гнеў народа, ствараюць такія ўмовы, калі адзіным выходам для працоўных з'яўляецца рэвалюцыя. Так што, калі ўжо гаварыць аб прычынах, якія абстаўляюць супярэчнасці паміж працай і капіталам, то трэба сказаць, што іх узмашнае грабежніцкая палітыка амерыканскіх манополій, палітыка Уол-стрыта.

Далей прамоўца гаворыць, што рэвалюцыя супраць тыраніі, эксплуатацыйнага і чужаземнага прыгнёту — свяшчэннае права кожнага народа, яго ўнутраная справа. Калісьці народ Злучаных Штатаў Амерыкі смеяўся здзейсніць рэвалюцыю — звергнуў прыгнёт англійскіх каланізатараў, прагнаў намеснікаў англійскага караля і ўтварыў рэспубліканскую форму кіравання. Усе прагрэсіўныя людзі таго часу былі на баку амерыканскага народа. Вацкі амерыканскай дэмакратыі пісалі тады ў дэкларацыі незалежнасці: «Калі якая-небудзь форма кіравання становіцца непрыгоднай... народ мае права змяніць або знішчыць яе і ўстанавіць новае кіраванне, паклаўшы ў яго аснову такія прынцыпы і арганізаваўшы яго ўладу ў такіх формах, якія яму з'яўляюцца найбольш падыходзячымі для яго дабрабыту і шчасця».

Нідзінныя словы! Яны і праз дзве гадзіны гучаць актуальна. Але чаму ж кіруючыя колы ЗША не прызнаюць за іншымі народамі такога права, якое заснавалікі ЗША лічылі справядлівым і натуральным для амерыканскага народа?

Далей М. С. Хрушчоў спыняецца на мінулых падзеях у раёне Карыбскага мора.

Разліч імперыялістаў задумваць кубінскую рэвалюцыю, сказаў ён, былі сарваны ў выніку цвёрдай пазіцыі ўрада Рэспублікі Куба на чале з таварышам Фідэлем Кастра, баявой згуртаванасці кубінскага народа, ваеннай дапамогі з боку Савецкага Саюза, а таксама магутнай палітычнай і маральнай падтрымкі сацыялістычных краін, усіх міралюбівых народаў, якія выступілі адзіным фронтам на абарону гераічнага вострава Свабоды.

Такое вырашэнне крызісу ў Карыбскім моры азначала зрыў планаў амерыканскай ваеншчыні. Гэта была перамога палітыкі міру, мірнага суіснавання.

Але ў Злучаных Штатах

Амерыкі зноў чуюцца галасы «шалёных», якія заклікаюць да блокады і нават да ваеннага нападу на Кубу. Сёй-той з сенатараў і дзеячоў Пентагона пагаворвае аб неабходнасці праводзіць больш жорсткую палітыку ў адносінах да Кубы. Усё гэта не можа не насцярожваць.

Далей кіраўнік Савецкага ўрада з усёй сур'езнасцю заяўляе, што калі ўрад ЗША не праявіць неабходнай цвярозасці і разумення абстаноўкі і дасць сябе ўягнуць на небяспечны шлях, то ў свеце можа ўзнікнуць сітуацыя, яшчэ больш грозная, чым у кастрычніку мінулага года. Калі такая сітуацыя будзе створана агрэсіўнымі сіламі імперыялізму, то, відаць, будзе значна цяжэй выйсці з крызісу такім чынам, як гэта ўдалося ў 1962 годзе.

У гэтым выпадку мы павінны будзем выканаць свой інтэрнацыянальны абавязак, свае абавязальствы перад брацім кубінскім народам і прысці да яго на дапамогу. Мы з усёй сур'езнасцю павінны сказаць: не жартуйце з агнём, панове, і не гуляйце лёсам народаў!

Мы лічым, што нармалізацыя абстаноўкі ў раёне Карыбскага мора магла б быць дасягнута на аснове ажыццяўлення вядомых пяці пунктаў, выстаўленых прэм'ер-міністрам рэвалюцыйнага ўрада Рэспублікі Куба Фідэлем Кастра.

Далей М. С. Хрушчоў гаворыць, што важнейшы падзел на міжнароднай арэне за пасляваенны перыяд пераканаўча паказваюць, што чалавечтва няўхільна ідзе па шляху да перамогі камунізму ва ўсім свеце.

Мы, камуністы, радуемся росту ўсіх прагрэсіўных, усіх вызваленчых рухаў нашага часу. Мы ад усёй душы віталі і выдатную перамогу алжырскага народа ў барацьбе супраць французскага імперыялізму, і перамогу французскіх гарнякоў у барацьбе за лепшыя ўмовы жыцця. Мы радуемся перамозе італьянскіх камуністаў на парламенцкіх выбарах, дасягнутай у вострай барацьбе з сіламі рэакцыі. Мы радуемся дасягненню працоўных Аб'яднанай Арабскай Рэспублікі ў будаўніцтве Асуанскай пламіны. Мы вітаем барацьбу народаў Анголы супраць партугальскіх каланізатараў і гераізм партугальскіх і іспанскіх рэвалюцыянераў, якія не шкадуць жыцця ў барацьбе супраць фашызму і ўсяўладдзя манополій.

І дзе б ні дабіваліся поспеху барацьбы рэвалюцыі — у Еўропе ці Афрыцы, у Азіі ці ў Лацінскай Амерыцы, — усё гэта ў канчатковым выніку служыць вялікай справе вызвалення ўсяго чалавечтва.

Марксісты-ленінцы ні ад каго не ўтойваюць, што імкнучы прыцягнуць усіх людзей зямлі на бок сацыялізму. У гэтым мы бачым сваю важнейшую задачу на сусветнай арэне. Але якім шляхам мы ідзем да гэтай мэты? Мы ідзем да яе не шляхам развязвання вайны, не шляхам навязвання сваіх парадкаў іншым народам. Творчай працай, вялікай стваральнай сілай вызваленых народаў, рэвалюцыйнай энергіяй працоўных мы ўзнямаем аўтарытэт сацыялізму, няўхільна змяняем суадносіны сіл у свеце.

Марксісты-ленінцы лічаць, што пытанне аб перамозе новага грамадскага ладу вырашаецца ў класавай барацьбе пралетарыятам, працоўнымі масамі, народам кожнай краіны.

Але гэта не азначае, што сацыялістычныя краіны стаяць у баку ад класавай барацьбы працоўных капіталістычных краін за ўстанавленне новага ладу. Не, народы сацыялістычных краін робяць велізарнае, узрастаючае ўздзеянне на развіццё ўсяго вызваленчага руху. Дабіваючыся перамог у ходзе эканамічнага саборніцтва, сацыялістычная сістэма дэманструе перад усім светам вялікія перавагі новага ладу.

Ва ўмовах мірнага суіснавання і эканамічнага саборніцтва з капіталізмам у пасляваенны перыяд адбылося карэннае змя-

ненне ў суадносінах класавых сіл на сусветнай арэне. Цяпер ужо не імперыялізм, а сацыялізм, рэвалюцыйныя сілы сучаснасці, усе народы, якія змагаюцца за сваё сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне, вызначаюць галоўны напрамак сусветнага развіцця.

Новыя суадносіны сіл на сусветнай арэне ўпершыню ў гісторыі далі магчымасць паставіць як зусім рэальную задачу прадухілення сусветнай тэрмаядзернай вайны. Гэта шчасце для ўсіх людзей працы, для ўсяго чалавечтва, што ў адказны перыяд гісторыі, калі імперыялізм накінуў смротную зброю масавага знішчэння, у свеце ёсць сілы, здольныя ўтаймаваць агрэсараў і перагародзіць шлях вайне.

Марксісты-ленінцы выходзяць з таго, што адзіна разумным прынцыпам узаемаадносін паміж краінамі з розным сацыяльным ладам з'яўляецца мірнае суіснаванне. Гэту палітыку, завешчаную нам Леніным, мы лічылі і лічым нашым гене-

Савецкі Саюз і ўсе сацыялістычныя краіны бачаць свой інтэрнацыянальны абавязак у тым, каб аказаць усямерную падтрымку і ўсебаковую дапамогу нацыянальна-вызваленчаму руху.

Потым М. С. Хрушчоў значае, што, аказваючы дапамогу вызваліўшымся народам, мы не патрабуем у абмен на нашу дапамогу ваенных баз і канцэсій, не навязваем нікому кабальнага пагадненняў. Мы не прынімаем маладыя дзяржавы «добрачынасцю» і не зневажаем іх унізіцельнымі ўмовамі крэдытаў. Наш прынцып — раўнапраўе і ўзаемная павага.

Гаворачы аб неабходнасці больш цеснага згуртавання рэвалюцыйных сіл, М. С. Хрушчоў адзначае, што імперыялісты спяць і бачаць, як бы пахістаць адзінства камуністычнага руху, згуртаванасць краін сусветнай сацыялістычнай сістэмы. Імперыялісты ўсё больш разумеюць, што ім не адолець сацыялістычныя краіны ваен-

кова зоймем. Гэта пытанне цяпер ужо недалёкай будучыні.

Па тэмпах развіцця прамысловай вытворчасці мы ўпэўнены ідзем наперадзе Злучаных Штатаў Амерыкі. У мінулым годзе мы блізка падышлі да Злучаных Штатаў па ўзроўню выплаўкі сталі. Савецкі Саюз ужо абганяў амерыканцаў па здабычы жалезнай руды і вугалю, па выработцы цэменту, металарэзных станкоў, па магутнасці выпушчанага трактараў, па вытворчасці масла, цукру, шарсціных тканін і некаторых іншых прадуктаў і вырабаў.

Толькі дзесяць год назад прамысловая вытворчасць Савецкага Саюза складала 33 працэнта ад амерыканскай. А цяпер яна складае ўжо каля 63 працэнтаў. Вобразна гаворачы, па тэмпах развіцця наша краіна робіць тры крокі, у той час як Амерыка толькі адзін. Праз дваццаць гадоў Савецкі Саюз будзе выпускаць прамысловай прадукцыі амаль у два разы больш, чым цяпер выпускаецца ва ўсім несацыялістычным свеце. Але і гэта не мяжа. Мы будзем яшчэ больш шпаркімі тэмпамі ісці наперад.

Далей кіраўнік Савецкага ўрада гаворыць, што паспяхова вырашаецца ў СССР і такая вострая сацыяльная праблема, як жыллёвая. Савецкі Саюз па маштабах жыллёвага будаўніцтва займае першае месца ў свеце. За чатыры гады сямігодкі толькі ў гарадах пабудавана 325 мільёнаў квадратных метраў жылля. Гэта амаль у тры разы больш, чым увесь жылы фонд гарадоў дарэвалюцыйнай Расіі, які складваўся стагоддзямі. Кожны дзень у нас засяляюцца шэсць тысяч новых кватэр. У сельскіх раёнах за гэты ж час пабудавана 2 мільёны 350 тысяч дамоў.

Прамысловая вытворчасць у Савецкім Саюзе і іншых краінах — членах Савета Эканамічнай Узаемадапамогі ў перыяд з 1950 па 1961 год штогод узрастала ў сярэднім на 11,7 працэнта, а ў капіталістычных краінах толькі крыху больш як 5 працэнтаў. Гэтыя лічбы пацвярджаюць і данымі, апублікаванымі некалькі дзён назад дэпартаментам прамысловай статыстыкі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. З гэтых даных відаць, што эканоміка сацыялістычных краін развіваецца ў два разы хутчэй, чым у краінах капіталізму.

Калі карэспандэнты спыталі ў прадстаўніка ААН, чаму ў сацыялістычных краінах вытворчасць расце хутчэй, чым у капіталістычных, прадстаўнік ААН адмовіўся адказаць на гэта пытанне. Мы можам дапамагчы атрымаць праўдзівы адказ.

Больш шпаркі рост прамысловай вытворчасці ў сацыялістычных краінах у параўнанні з капіталістычнымі тлумачыцца перш за ўсё тым, што наша эканоміка пабудавана на сацыялістычных прынцыпах выдзялення гаспадаркі, на грамадскай уласнасці на сродкі вытворчасці, што яна знаходзіцца ў руках народа і з'яўляецца планавай. Вось у чым «сакрэт» нашых поспехаў, вось у чым сіла сацыялістычнага ладу. «Рускі чуд» — гэта марксізм-ленінізм у дзеянні.

У канцы сваёй прамовы, звяртаючыся да кубінскіх сяброў, М. С. Хрушчоў сказаў, што наша дружба моцная і непарушная. Яна чыстая, як горная крыніца, і моцная, як поціск рук працоўных людзей. Савецкі народ, як верны друг, шчыра падзяляе поспехі і цяжкасці сваіх кубінскіх братоў. Няма такіх адлегласцей, няма такіх акіянаў, якія маглі б аслабіць, ахаладзіць гэтыя гарачыя пачуцці, што ідуць з глыбіні душы.

Перад намі адкрываецца шырокае поле для палітычнага і эканамічнага супрацоўніцтва, культурнага абмену, далейшага духоўнага збліжэння нашых народаў. Наша дружба будзе прыносіць усё больш цудоўных вынікаў, узаемна ўзбагачаць нашы народы, паскараць наш сумесны рух наперад, да сацыялізму і камунізму.

ральным знешнепалітычным курсам.

Далей кіраўнік Савецкага ўрада гаворыць, што збываюцца прарочыя словы вялікага Леніна аб немінучым крушэнні каланіяльнай сістэмы, аб тым, што надыйдзе час, калі ўсе народы будуць удзельнічаць у вырашэнні лёсу свету.

Уся сістэма каланіяльнага прыгнёту знаходзіцца ў стане агоніі. У нашы дні ўжо звыш 90 працэнтаў тэрыторыі Азіі і каля 80 працэнтаў тэрыторыі Афрыкі прыпадае на суверэнныя дзяржавы. На месцы ранейшых калоній узнікла звыш 50 самастойных дзяржаў. Разбурана гіганцкая каланіяльная турма, якую ўзвалі імперыялісты ў Азіі і Афрыцы. Дрыжыць зямля пад нагамі ў імперыялістаў у Лацінскай Амерыцы.

Але заваяванне палітычнай незалежнасці яшчэ не азначае канчатковага вызвалення народаў былых каланіяльных і паўкаланіяльных краін з-пад ярма замежных манополій. Перад краінамі, якія вызваліліся, узнікла задача дабіцца эканамічнай незалежнасці, забяспечыць паскораны рост сваёй эканомікі, сацыяльны прагрэс, паліпшэнне ўмоў жыцця народаў. Гэтым краінам трэба будзе зрабіць вельмі многае, каб пераадолець адставанне, якое выклікана спрадвечным панаваннем каланізатараў, імперыялістаў.

Зразумела, у барацьбе за сваю эканамічную незалежнасць, за сацыяльны прагрэс краіны, якія вызваліліся, абавязаны перш за ўсё на ўласныя сілы. Аднак гэтым краінам, знясілым і спустошаным доўгім панаваннем каланіялізму, вельмі цяжка за кароткі тэрмін без дапамогі звонку ліквідаваць сваю эканамічную адсталасць, пераадолець той велізарны разрыв, які існуе паміж былымі каланіяльнымі і прамыслова развітымі краінамі.

Яны пачынаюць ужо разумець, што ім не дабіцца перамогі над намі і ў мірным эканамічным саборніцтве дзвюх сістэм. Таму цяпер яны ўскладаюць надзею на раскол сацыялістычнай садружнасці, усяго сусветнага камуністычнага руху.

Гэтым надкопам ворагаў сацыялізму камуністы проціпастаўляюць насядоўную інтэрнацыяналістычную палітыку. Ва ўзаемаадносінах паміж краінамі сацыялізму яны цвёрда прытрымліваюцца прынцыпаў раўнапраўя і навагі нацыянальнага суверэнітэту, строга ўлічваюць нацыянальныя інтарэсы і асаблівасці кожнай краіны.

Далей М. С. Хрушчоў спыняецца на пытанні аб адносінах паміж СССР і Кітаем.

У буржуазным друку публікуюцца нямаля недарэчных выдумак аб адносінах паміж камуністычнымі партыямі Савецкага Саюза і Кітая. Як вы ведаеце, у бліжэйшы час абудзецца сустрэча паміж дэлегацыямі КПСС і Кампартыі Кітая. Мы прыкладзем усе нашы намаганні, каб гэта сустрэча прывяла да згуртавання нашых сіл, ліквідавала розніцу ў разуменні некаторых пытанняў. Мы выказваем надзею, што гэта сустрэча прывядзе да далейшага згуртавання нашых партый, усяго міжнароднага камуністычнага і рабочага руху.

Гаворачы аб поспехах Савецкага Саюза, М. С. Хрушчоў прыводзіць рад лічбаў, якія характэрныя наш рост.

Па аб'ёму вытворчасці Савецкі Саюз займае першае месца ў Еўропе і другое месца ў свеце. Але тут мы робім агаворку, што на другім месцы мы толькі «пакуль». Мы можам пакуль мірыцца з другім месцам, але пройдзе яшчэ пяць-сем год, і мы заявім: «Даёш нам першае месца!». Мы гэта месца абавяз-

ВАРТАВЫЯ РАДЗІМЫ

НА ЗДЫМКАХ:
1. Слаўную старонку ў гісторыю Вялікай Айчыннай вайны ўпісаў Андрэй Мітрафанавіч Кіжаватаў, які служыў на адной з застаў заходняй граніцы. Зараз гэтая застава носіць яго імя. Тут янсе сваю службу пляменнік героя Мікалай Кіжаватаў. Грудзі намасольца-пагранічніка ўпрыгожваюць значкі «Выдатнік пагранічнай службы» і «Выдатнік Савецкай Арміі».
2. Добра нясуць службу па ахове дзяржаўнай граніцы нашай Радзімы старшы сержант Мікалай Небышанец (на першым плане) і лфрэйтар Васіль Шасцярнёў.

● 24 мая 1963 года ў Савецкім Саюзе на арбіту вакол планеты выведзен чарговы штучны спадарожнік Зямлі «Космас-18». Новы спадарожнік за 89,44 хвілін апаравіраваў Зямлю, аддаляючыся ад яе на 301 кіламетр і набліжаючыся да зямной паверхні да 209 кіламетраў. Радзіёсістэмы, устаноўленыя на «Космасе-18», паведамляюць, што ўся апаратура працуе нармальна.

● На прыкладу віцэблян жыхары старадаўняга Полацка ўключыліся ў паход за горад высокай культуры. Правадзяцца суботнікі і нядзельнікі па добраўпарадкаванню вуліц і заводскіх двароў. На плошчах, скверах высаджаны тысячы маладых дрэў і кустоў, разбіты клумбы.

● Вялікая група бухгалтарскіх работнікаў калгасаў і саўгасаў Мінскай вобласці вучыцца на месячных курсах па падрыхтоўцы аператараў лічылных машын. У сёлета годзе ўпершыню гаспадаркі вобласці атрымаюць 29 шматклавашных і 62 дзесяціклавашных лічылных машын з электрычным прыводам. Яны паступяць у калгасы «Беларусь» і імя Беларускай вайскавай акругі Любанскага кіраўніцтва, «Чырвоны Кастрычнік» і «Першае мая» Слуцкага кіраўніцтва, саўгас «Свір» Мядзельскага кіраўніцтва і іншыя.

● Міжзаводская студыя-тэатр з двухгадовым тэрмінам навучання створана ў горадзе Магілёве. Яна рыхтуе кіраўнікоў заводскай і цэхавай мастацкай самадзейнасці.

● Першы ў Беларусі цэх па выпуску п'езатэрмапластыкаў будзецца на Бабруйскім фанера-дрэвапрацоўчым камбінаце. Ужо ўзведзены сцены вытворчага корпуса. Цэх будзе аснашчаны найноўшым абсталяваннем, якое поўнацэнна механізуе тэхналагічныя працэсы.

● Выкладчыкі Баранавіцкай музычнай школы арганізавалі ў горадзе народную музычную школу з класамі: фартэп'яна, скрыпкі, акардэона. Зараз яе наведвае звыш 30 чалавек.

● Кіпра-савецкае таварыства дружбы і культурных сувязей расшырае сваю дзейнасць, улічваючы вялікую цікавасць грамадскасці Кіпра да жыцця савецкіх людзей. Днямі ў памяшканні таварыства адбыўся вечар, прысвечаны поспехам беларускага народа ў будаўніцтве камунізма. З дакладам выступіў прадстаўнік пасольства СССР Б. А. Марозаў, які раскажаў аб гераічнай барацьбе беларускага народа супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў у час Вялікай Айчыннай вайны, а таксама аб працоўных подзвігах беларусаў.

● 103 выдатныя вучоныя і дзеячы мастацтва, сярод іх 11 лаўрэатаў Нобелеўскай прэміі, звярнуліся да прэзідэнта Кенедзі з просьбай паставіць пытанне аб дагаворы аб спыненні ядзерных выпрабаванняў на абмеркаванні амерыканскага народа.

● Маладыя антыфашысты Італіі, Іспаніі, Партугаліі, Грэцыі і Заходняй Германіі, якія сабраліся на злет у італьянскім горадзе Генуя, вырашылі стварыць Еўрапейскую федэрацыю новага супрацьстаяння.

● Буйнейшая дэманстрацыя шатландскіх прыхільнікаў міру супраць прысутнасці ў бухце Холі-Лох амерыканскіх падводных лодак, узброеных ракетамі «Паларыс», скончылася прыняццем «Дэкларацыі незалежнасці», у якой змяшчаецца заклік да англійскага ўрада ліквідаваць усе інашаземныя базы на тэрыторыі краіны.

● Больш за 55 тысяч жыхароў Хельсінкі ўжо прагледзелі выступленне Дзяржаўнага ансамбля СССР «Балет на лёдзе». На прадстаўленні прысутнічаў прэзідэнт Фінляндскай Рэспублікі У. К. Кеканен.

● Аргенцінская рэакцыя ўзмацняе праследаванні прагрэсіўных і дэмакратычных сіл краіны. Як паведамляе агенства ЮПІ, урад Гідо апублікаваў дэкрэт, які забараняе ў краіне «ўсякую камуністычную дзейнасць» і парэкае высылкай «камуністам інашаземнага паходжання».

Савецкія пагранічнікі разам з усім савецкім народам адзначаюць 45-ю гадавіну пагранічных войскаў СССР. 28 мая 1918 года Ул. І. Ленін падпісаў дэкрэт «Аб стварэнні пагранічнай аховы». Гэты дзень стаў святам савецкіх пагранічнікаў.

З першых дзён стварэння пагранічных войскаў перад вартавымі рубяжоў першай у свеце дзяржавы рабочых і сялян была пастаўлена адказная задача: ахоўваць нашу Айчыну ад пранікнення агентаў міжнароднага капіталу—шпіёнаў, дыверсантаў, тэрарыстаў.

Пагранічныя войскі самааддана служылі Айчыне, свайму народу, пільна ахоўваюць свяшчэнныя рубяжы нашай краіны. Удзень і ўначы, у дождж і вецер, мароз і спеку нясуць яны сваю высякародную вахту. Рашучасцю, пільнасцю, мужнасцю і адвагай у барацьбе з ворагамі нашай дзяржавы пагранічнікі здабылі ўсенародную любоў і павагу.

Не адну старонку ўпісалі пагранічнікі ў слаўны летапіс гісторыі нашай Радзімы. Разам з Чырвонай Арміяй яны адстойвалі заваёвы рэвалюцыі ад шматлікіх контррэвалюцыйных банд, вылоўлівалі воражых лазутчыкаў.

22 чэрвеня 1941 года пагранічнікі прынялі на сябе першы ўдар эзэральных палчыхаў фашысцкай Германіі. У баі з ворагамі цуды адвагі і гераізму праявілі па-

гранічнікі, якія служылі на беларускай зямлі. Насмерць, стаялі воіны застаў пад камандаваннем лейтэнантаў Сівацова, Усавы і іншых. Сярод мужных абаронцаў Брэсцкай крэпасці многа было пагранічнікаў.

Звыш 13 тысяч пагранічнікаў былі адзначаны ўрадавымі ўзнагародамі. Больш як 100 з іх удастоены высокага звання Героя Савецкага Саюза.

Вялікія перамогі і здабыткі Савецкага Саюза і ўсяго сацыялістычнага лагера выклікаюць шалёную злосць у імперыялістаў. Злучаныя Штаты Амерыкі штогод выдаткоўваюць многія мільёны долараў на падрыхтоўку супраць СССР і краін сацыялістычнага лагера, прыкладаючы ўсе намаганні, каб любымі сродкамі закінуць сваіх агентаў у нашу краіну.

Вартавыя нашых рубяжоў выкрываюць хітрыя задумы воражых лазутчыкаў, няспынна працягваюць сваю нялёгкую, але высякародную ратую працу. Яны заўсёды на пасту і ў поўнай баявой гатоўнасці.

Цяпер наша рэспубліка мяжуе з дружальюнай нам народнай Польшчай, якая будзе сацыялізм. Граніца ахоўваецца ў дружным кантакце, агульным намаганнем савецкіх і польскіх пагранічнікаў. І гэта не дзіўна—у нас і нашых польскіх сяброў адзіны вораг—агенты імперыялістычных дзяржаў.

ГАНЦАВІЧЫ

З кожным годам расце, прыгажэе наш гарадскі пасёлак Ганцавічы. Яшчэ параўнальна нядаўна на месцы сённяшніх карпусоў гароднінна-сушыльнага завода шумеў хмызняк. А там, дзе вуліца Гагарына радуе прахожых белізной двухпавярховых дамоў, таксама была пустка. Цяпер гэта самы прыгожы куток пасёлка. Нядаўна тут адкрыты двухпавярховы камбінат бытавога абслугоўвання.

Будаўніцтва ў пасёлку працягваецца. Рэканструюваны хлебазавод, лесазавод, мэблевая фабрыка, прамысловы камбінат. Ганарацца жыхары Ганцавіч новым бальнічным гарад-

ком, што вырастае ў сасновым гаі. Бальніца абсталявана па апошняму слову медыцынскай навукі. Для дзяцей рабочых і служачых пасёлка адкрыты розныя школы: музычная, адзінаццацігодка і іншыя.

Шырыцца і жыллёвае будаўніцтва. Толькі за апошнія гады ў камунальных дамах адсвяткавалі навастанне 52 сям'і рабочых і служачых, 42 сям'і пабудавалі ўласныя дамы. Мінным летам у пасёлку было пракладзена паўтара кіламетра новых трагараў, забрукавана плошча ў цэнтры пасёлка, пасаджана каля пяці тысяч дэкаратыўных дрэў.

МОТАЛЬ

Недалёка ад Пінска, на беразе Ясельды, там, дзе адна з яе лукавін утварае возера, раскінулася вялікае калгаснае сяло Моталь. У сяле больш тысячы дамоў, каля пяці тысяч жыхароў, і знешне яно нагадвае пасёлак гарадскога тыпу. Ёсць тут і спецыялізаваныя магазіны, хлебпякарня, малочны завод, розныя майстэрні, бальніца, аптэка, школа-дзесцігодка, клуб, кінатэатр, дзве бібліятэкі, паштовае аддзяленне.

Добра жывуць маталіянне—калгаснікі мясцовага калгаса «40 год Кастрычніка». Будучы ў Моталі, я пазнаёміўся з сям'ёй шафэра Аляксандра Рамановіча. Выявілася, што ён больш за дваццаць год правёў за акіянам, у Аргенціне. А ў 1955 годзе разам з жонкай Анастасіяй вярнуўся на Радзіму.

— Чвэртка веку быццам з жыцця выкраслена, — раскажае гаспадыня дома. — Ох, і дасталася ж нам з мужам у Аргенціне! З простым чалавекам там не ліцацца. А вось на Радзіме быццам зноў на свет нарадзіліся. Бясплатна атрымалі ў калгасе ўчастак пад забудову, сельсавет выдзеліў па ільготнай цане лес і іншыя будаўнічыя матэрыялы. Пабудавалі дом, абзавяліся гаспадаркай. Працуем, гадуем дзяцей. Адным словам, жывём добра і за заўтрашні дзень спакойныя.

Расказ відэацэнтры заўсёды цікавы. Таму, слухаючы Рамановічаў, я-папрасіў гаспадароў дома больш падрабязна раскажаць аб жыцці ў Аргенціне.

— А што раскажаць, — адказала Анастасія Мацвееўна. — Лепш начытайце вось гэты пісьмо. Яго прыслаў нядаўна наш сваяк з Аргенціны Ігнат Бабрыковіч.

Яна дастала доўгі вузкі кан-

У нашым пасёлку м'яецца летні «Зялёны тэатр», дом культуры і кінатэатр. Пры арганізацыях і на прадпрыемствах працуюць яшчэ чатыры клубы са стацыянарнымі кінаўстаноўкамі. Чатыры бібліятэкі, якія ёсць у пасёлку, налічваюць больш 50 тысяч тамоў кніг.

В. ПРАСКУРАУ.

верт і падала мне пісьмо. Вось некаторыя вытрымкі з яго:

«Добры дзень, Аляксандр і Насця! Пісьмо ваша мы атрымалі, за якое вельмі ўдзячны. Прыемна было даведацца, што жывяце вы без нястач і гора, што дзецці здаровыя і вучацца. Жадаем ім поспехаў у вучобе...»

Цяпер напішу пра сваё жыццё. Я пакуль працую, адчуваю сябе добра, а вось у Галі, як і раней, здароўя няма. Нашы хлопцы Аляксандр і Павел ужо даўно без работы. І не толькі ж яны такія. Напрыклад, на заводзе, дзе я працую, раней было занята 80 рабочых, а цяпер засталася толькі 19. Астатнія звольнены, таму што няма работы. Расце беспрацоўе, а ўслед за ім і дарагавізна. Як бацьце, у нас, як і раней, не разгуляешся...

Наша дачка Надзя выйшла замуж. Муж яе працуе каля Сан-Антоніа на вугальнай шахце. Умовы работы там жахлівыя. Вады ў той не хапае. Урача на шахце таксама няма, і калі хто захварэе, дык дапамогі і не чакай...

— Вось так жылі і мы калісьці, — уздыхнула Анастасія Мацвееўна, укладваючы пісьмо ў доўгі канверт. — Як бацьце, нашым землякам на чужыне зусім нялёгка.

Д. ДУДКО.

ХРОНІКА

У Барысаве пабудаваны новы малочны завод, які за змену будзе перапрацоўваць 30 тон малака. На здымку: падрыхтоўка станкоў да выпрабаванняў.

У Мінску праходзіць рэспубліканскі агляд маладых выканаўцаў. У ім удзельнічаюць 120 навучэнцаў музычных вучылішчаў Гродна, Магілёва, Гомеля, Віцебска і інш. На здымку: пераможцы двух першых тураў конкурса.

Сёлетні год для Мінска багаты на наваствелі. Толькі што адкрылася канцэртная зала філармоніі, а ўжо рытууюцца да пераезду на новую «кватэру» работнікі Беларускага радыё.

Чатырохпавярховы будынак з беларускім арнамантам на фасадзе і ёсць новы цэнтр нашага радыёвяшчання.

Галоўны інжынер Барыс Смірноў, з якім мы сабраліся аглядаць будынак, хоча паказаць нам літаральна ўсё. Перш-наперш ён вядзе нас у покаяны паверх.

— Калі пачынаць, дык з печы, — жартуе Барыс Сяргеевіч. — Вось яны, нашы «печы».

Галоўны інжынер паказвае на кандыцыянеры — машыны для «перапрацоўкі» паветра. Звычайныя батарэі ацяплення непрыгодныя для студый. Жалезныя трубы — крыніца шуму, у любы момант яны могуць «умяшцаць» ў перадачу, сапсаваць яе.

— А тут — наш залаты фонд, — зноў жартуе галоўны інжынер.

У гэтай зале сапраўды будуць хавацца скарбы. Мы знаходзімся ля дзвярэй фанатэкі — галоўнага архіва радыёдома. За два дзесяцігоддзі работнікі радыё сабралі унікальную калекцыю запісаў твораў беларускіх кампазітараў, выступленняў народных калектываў, асобных выканаўцаў. Фанатэка будзе мець прасторнае сховішча, спецыяльны пакой для картатэкі, памяшканні для праслухоўвання запісаў.

Некалькі пераходаў, і мы ў прасторным калідоры першага паверха. Тут незвычайна ціха. Толькі з-за адных, крыху прыдчуненых

дзвярэй чуваць музыка. Заходзім у тамбур. Радыёдом афіцыйна яшчэ не адкрыты, але некаторыя памяшканні ўжо выкарыстоўваюцца для рэпетыцый. Мы якраз трапілі на адну з іх. Секстэт допр пад кіраўніцтвам Л. Смялкоўскага развучвае з салістам філармоніі І. Шчацініным раманс Рахмаінава.

Цікавімся акустыкай новага будынка.

— Выдатная, — гаворыць Шчацінін, — спяваецца вельмі лёгка.

Памяшканне, у якім мы былі, — малая рэпетыцыйная зала. Ёсць і вялікая. У ёй займаецца хор. Але за дзвярыма не чуваць ніводнага гукі.

Праблема акустыкі і гукаізаляцыі нямала цікавілі праекціроўшчыкаў і будаўнікоў дома. У студыях вясчання, напрыклад, сцены абабіты спецыяльным капронавым валакном, у студыях, прызначаных для канцэртных перадач, — гафрыраваныя

столі, кесонныя сцены. Але асабліва ганарыцца інжынеры «плаваючымі» студыямі. Гэта пакой ў пакоях. Спружыны падвескі ізаляюць плаваючыя студыі ад шумаў, якія могуць перадавацца праз столы, падлогу, сцены. Тоўстая паветраная праслойка гарантуе ад пранікнення ўсіх астатніх гукаў з надворку.

Падыймаемся на чацвёрты паверх. Тут — асноўныя канцэртныя студыі: малая, разлічаная на выступленні салістаў, і вялікая, у якой змогуць выступіць да 70 чалавек. Галоўны інжынер дэманструе нам работу абсталявання.

Пульт кіравання дазваляе адна-

часова працаваць з дзевяццю мікрафонамі. Па жаданню рэжысёра ў любы момант могуць быць выдзелены і «набліжаны» да слухачоў саліст або аркестр, якія-небудзь група галасоў або інструментаў. Чатыры пульта карэкцыі дадуць магчымасць, мадулюючы частотамі, дамагацца рознага гучання галасоў і інструментаў.

Вялікая плошча на чацвёртым паверсе адведзена літаратурна-драматычнаму блоку. Гэта цэлы комплекс апаратных і студый. Масійныя сцены аддзяляюць адзін пакой ад другога. Аднак вокны ўсіх сыходзяцца ў адну залу. Пакуль вы ходзіце па ёй, вас не пакаідае ўражанне, што вы на караблі. Вялізны блок яшчэ пусты. Але якім цікавым жыццём заживе ён, як толькі ў эфір паліцяць адсюль першыя пазыўныя.

Мы ў цэнтры радыёдома — цэнтральнай апаратнай. Тут ідзе мантаж абсталявання. Знаёмімся

з членамі брыгады: інжынерамі Генадзем Басько, Эдуардам Галаўко, тэхнікам Генадзем Кузняцовым. Два з іх маюць ужо васьмігадовы стаж працы на радыё.

Спачатку не ўсе верылі, што брыгада сваімі сіламі справіцца з устаноўкай новага абсталявання. Аднак яны не толькі разабраліся ў схемах, але і сёе-тое змянілі, удасканалілі. Гэтым вопытам заіка-

віліся нават леныградскія радыё-інжынеры.

Мантаж абсталявання падыходзіць к канцу. Апаратура выпрабавана, працуе выдатна. Замест чатырох праграм Беларускае радыё здолее цяпер трансляваць восем.

Добры падарунак атрымаюць работнікі Беларускага радыё. **М. МАРЦІНКУСКИ.**

Дарагія землякі!

Пра тутэйшае жыццё нічога вам не пішу — няма чым хваліцца. Нас, беларусаў, тут няма, і жывем мы няважна. Але мы ганарымся тым, што ў нашай калоніі няма ніводнага чалавека, які зрабіў бы злачыства нашаму народу ў час вайны ці хоць бы проста спачувай Рагулі, Астроўскаму і ўсёй іх своры. Мы ўсе вельмі рады прагрэсу і поспехам роднай зямлі.

З прывітаннем А. К. Канада.

«НА ПРАСТОРАХ БЕЛАРУСІ»

Гэты альбом — першы зборнік лепшых здымкаў беларускіх фотакарэспандэнтаў з выстаўкі «Сямігодка ў дзеянні».

Вось яна, зямля нашага краю! У ціхай задуменнасці стаяць сонечныя бары, шырока раскінуліся кадзасныя палаткі, зелянюць росныя сенажаці, тоне глыбокае неба ў азёрах Браслаўшчыны, ляжыць у вянках сіняватых лясоў Палессе.

Колькі паззіі, колькі цёплага пачуцця ў здымках, прысвечаных роднай прыродзе. Хіба не закрануць да болю сэрца чалавека, якога лёс разлучыў з родным краем, пейзажы фотамастакоў рэспублікі «Знаёмая дарога», «Нарачанскі прастор», «Зімовы матыў», «Світанне над Нёманам», «Прыдняпроўе» і іншыя.

Паглядзіце, як змянілася аблічча роднай зямлі. Як велічны след сямігодкі ўнісваюцца ў беларускі пейзаж абрысы новых будоўляў — Полацкі нафтабуд, Салігорскі калійны, Гродзенскі азотнаўкавы камбінаты, Бярозаўская і Васілевіцкая ДРЭС. Гэта адлюстроўваецца ў шматлікіх фотаздымках — «І трактарамі славен наш край», «Над зямлёю салігорскай», «Будаўніцтва нафтабуда», «У сталеліцейным».

Вы ўбачыце людзей, якія сваімі рукамі ўзводзяць гіганцкія новабудовы («Ён працуе для міру», «Першыя беларускія шахцёры», «Людзі рабочага класа»), і вырошчваюць хлеб («Багаты ўраджай», «Сустрэнемся на цаліне», «Генерал-маёр у

адстаўцы старшыня калгаса Васіль Корж»), і падначальваюць сабе атам («Беларускі атамны рэактар»), і змагаюцца за жыццё чалавека («Хірург»).

Надзвычай выразныя мастацкія партрэты Героя Сацыялістычнай Працы Дзмітрыя Барашкіна, акадэміка М. П. Таміна, народнага мастака БССР скульптара З. Азгура, народнага пісьмэнніка Беларусі Міхася Лынькова.

У альбоме змешчана многа жанравых здымкаў — «Зімовы вечар», «Капітаны», «Зброя міру» і іншыя.

Уражае і здзіўляе нечаканы погляд на знаёмыя мясціны, падзеі, рэчы, свежасць успрымання жыцця, ўласцівая мастацкім здымкам.

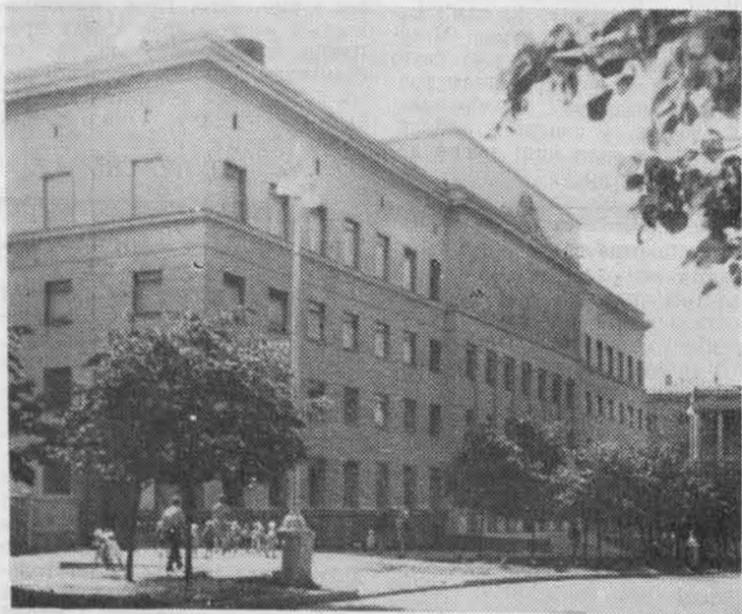
Ад легендарнага Брэста да сівога Полацка, ад зялёнага Гродна да адноўленага Гомеля на зямлі нашага краю не сціхае стваральная праца савецкіх людзей. Беларусь працавітая, Беларусь сучасная — вось якой паўстае яна ў альбоме.

Стрыманаць і прастата ста здымкаў, змешчаных у альбоме, абумоўлена пажаданнем паказаць як найдакладней тое, чым жыве сёння наш край. Індустрыяльная магутнасць, веліч і характаво жыцця — ёсць на што паглядзець, ёсць чым залюбавацца, ёсць чым ганарыцца.

Дарагія суайчыннікі! Калі вам хочацца паглядзець, якой стала цяпер Беларусь, напишыце — і рэдакцыя з задавальненнем вышле альбом «На прасторах Беларусі».

Т. СВЯТКОўСКАЯ.

На здымках: фатаграфіі са зборніка «На прасторах Беларусі».

Дом радыё ў Мінску.

Фота П. Захарэні.

Я АТРЫМАУ пісьмо. Жонка просіць прыехаць па Толіка, бо той не дае нікому спакою: то стараецца залезці на вільчык хаты, то на высокі паркан, а надоечы вечарам забраўся на самую вяршаліну вяза. Хацеў дастаць зорку з неба.

Я чытаў гэтае пісьмо і ўсміхаўся сам сабе — сын ідзе па маіх слядах: калісьці і я выбраў такі шлях да зорак, залез на той самы вяз. Гэта была першая мая вышыня. Помню і цяпер, як упершыню адчуў трывожную асалоду вышыні.

Было мне тады шэсць год, якраз як і цяпер Толіку. Я любіў вечарамі глядзець у зорнае неба, і чамусьці сузор'і нагадвалі мне то асілка ў шлеме, то яблыню са срэбнымі лісцямі...

Аднойчы быў вельмі зорны і цёплы вечар. Вяз шамацеў ад хрушчоў, кажаны пікіравалі на ўсё белае: на абрус, які маці не паспела зняць з плота, на маю белую галаву і белую кашульку. За рэчкай у цёплай сажалцы аж вар'яцелі жабы. Адна крычала: «Дур-ніца, дур-ніца!» Другая ёй адказвала: «Сама дур-ніца». Каля суседскай хаты дзяўчаты спявалі песню:

Вазьму зорачку ў белу ручаньку і міленькаму падару.

Ах, як і мне хацелася ўзяць тую зорачку, адну з тых, што так ярка і прывабна мігцяць і трапечаць сваімі сіняватымі праменьчыкамі. Каб я мог іх дастаць, то ўсе раздарыў бы людзям.

Я стаяў і глядзеў у неба, аж пакуль не забале-ла шыя. Маці падаіла ўжо карову і дарабляла нейкія свае справы. На фоне неба вяз быў чорны і, здавалася, сваёй

вяршалінай упіраўся ў зоркі. А што, калі залезці на вяз?

І я палез. Лезці было не так ужо і цяжка — ствол у вяза шурпаты і сукаваты. Чым вышэй паднімаўся, тым далей адкрывалася маім вачам наваколле. Я бачыў дрыготкае вогнішча начлежнікаў на беразе бесядзі, агеньчыкі ў хатах Гарбачоўкі і Бялінкавіч. І ўсё лез. Я быў ужо вышэй за ўсіх. Пішчалі ў голлях патрывожаныя верабі, сypаліся на галаву хрушчы. Вось і самая вяршаліна. Галінкі на ёй пругкія і тонкія.

Унізе — наша хата,

шэрая і маленькая. Уверсе — зоры. Яны сапраўды сталі блізка, мне здавалася нават, што я адчуваў іх цеплыню.

І вось там, на вяршыні вяза, я адчуў такую вялікую свабоду, шчасце, такую асалоду вышыні і веру ў сябе, што закрычаў на цэлы свет: — Э-гэ-гэй!

Пачула мяне адна маці. Яна якраз выйшла з хаты. Аб тым, што ў яе ад страху самлелі ногі, я даведаўся пазней. У тую ж хвіліну яна спакойным голасам папрасіла: — Сынок, злязь...

— Мамачка, я буду лётчыкам, — гаварыў я. — Паднімуся высока, высока і дастану табе зорку. Вось такую вялікую.

І я сапраўды стаў лётчыкам. Але самай памятнай падзеяй у маёй лётнай біяграфіі было тое першае адчуванне вышыні, тое першае шчасце, якое прыйшло да мяне на вяршаліне вяза.

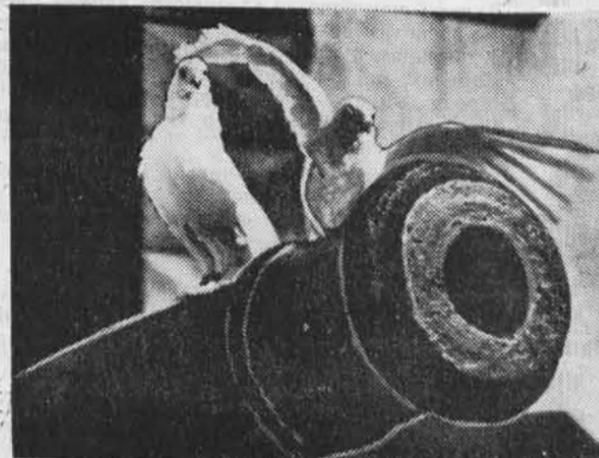
«Толік кажа, што будзе лётчыкам, — піша жонка. — Яшчэ чаго не ставала...»

А я радуся.

В. ХОМЧАНКА

А П А В Я Д А Н Н Е

ПЕРШАЯ ВЫШЫНЯ

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом Друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».